

Kansalaisyhteiskunnan yhteiset viestit Suomen Agenda 2030 -kansalliseen toimeenpanosuunnitelmaan 26.10.2016

Kestävän kehityksen saavuttaminen vaatii kaikkien osallistumista

Suomalaiset kansalaisjärjestöt kiittävät Suomen hallitusta siitä, että se pitää kiinni sitoumuksestaan laatia kansallinen toimeenpanosuunnitelma Agenda 2030 ohjelman toteuttamiseksi ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Hallituksen ja eduskunnan tulee ottaa vastuu Suomen kestävän kehityksen toimeenpanosuunnitelman toteuttamisesta. **Suunnitelman tulee näkyä selvästi myös valtion budjettia koskevissa päätöksissä** ja kestävän kehityksen seuranta tulee järjestää niin, että ajankohtainen tieto kestävän kehityksen tilasta Suomessa on hallituksen ja ministeriöiden saatavilla budjetteja laadittaessa. Hallituksella on vastuu raportoida edistymisestään niin eduskunnalle, YK:lle kuin kansalaisille. On tärkeää, että eduskunta seuraa ja keskustelee Suomen edistymisestä sekä toimeenpanon haasteista vuosittain. Kestävän kehityksen vaikutusten arvioinnin tulee olla osa myös kuntien päätöksentekoa. Raportoinnissa tulee ottaa eri toimijaryhmien näkemykset huomioon kestävän kehityksen toimikunnan, kehityspoliittisen toimikunnan, kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin sekä laajemman sidosryhmien osallistamisen kautta **tilivelvollisuuden lisäämiseksi**.

Kansalaisjärjestöillä tulee olla mahdollisuus osallistua kestävän kehityksen toimintasuunnitelman laatimiseen, toimeenpanoon ja seurantaan. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi, että **kansalaisjärjestöjen tulee saada kommentoida toimeenpanosuunnitelman luonnosta** ja että **valtion budjetti tukee kansalaisjärjestöjen tärkeää työtä eri kestävän kehityksen sektoreilla**. Kansalaisyhteiskunta on erityisen tärkeässä osassa kestävän kehityksen viestinnässä kansalaisille. Viestintä on tärkeä osa toimeenpanoa, ja siihen on varattava riittävät resurssit.

Kestävän kehityksen tavoitteet ovat riippuvaisia toisistaan. Esimerkiksi ruokaturvaa ei voida saavuttaa ilman toimia köyhyyttä ja ilmastonmuutosta vastaan, eikä sukupuolten tasa-arvoa ilman hyvää koulutusta. Julkiset hankinnat vaikuttavat vuorostaan muun muassa ympäristöön ja säällisen työn mahdollisuuksiin. Jotta eri sektoreiden politiikat ja toimet tukevat toisiaan ja mahdollisimman monen kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamista, tulee niissä huomioida sosiaalinen ulottuvuus, ympäristö, talous, hallinto ja kulttuuri tasapainoisesti. Poliitikkojen vaikutuksia etukäteen arvioitaessa tulee huomioida myös mahdolliset **vaikutukset ympäristön kantokykyyn sekä muiden valtioiden ja tulevien sukupolvien edellytyksiin saavuttaa kestävä kehitys**. Tämä **edellyttää kestävästä kehityksestä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta** sekä yritysten vastuuttamista toteuttamaan osaltaan Agenda 2030 -tavoitteita.

Agenda 2030 asettaa tavoitteeksi **oikeudenmukaisen siirtymisen kohti kestävästä kehityksestä** ja edellyttää nykyisten rakenteiden haastamista ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumiseksi sekä ilmastokestävyyden takaamiseksi kaikkialla maailmassa.

Yksi kestävän kehityksen toimintaohjelman ohjaavista periaatteista on, että **ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen**. Myös Suomen tulee sekä toimintasuunnitelmassaan että seurantaohjelmassaan ottaa erityisesti huomioon heikoimmassa asemassa olevat. Näiden ryhmien aseman parantaminen ja oikeuksien toteuttaminen yli sukupolvien on viime kädessä paras ja ainoa mittari kestävän kehityksen saavuttamiselle.

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen vaatii kaikkien osallistumista, niin julkisen ja yksityisen sektorin kuin kansalaisyhteiskunnan. Suomen toimeenpanosuunnitelman tulee olla rohkea ja tähdätä pitkän aikavälin merkittäviin rakenteellisiin muutoksiin.